3. INTERNATIONAL CULTURE, ART AND LITERATURE CONGRESS

October 8, 2021

Ankara,TURKEY

PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

Asst. Prof. Cavit POLAT

Asst. Prof. Abdullah GÜMÜŞ

ISBN: 978-625-7464-29-1

PROCEEDINGS BOOK

EDITORS
Asst. Prof. Cavit POLAT
Asst. Prof. Abdullah GÜMÜŞ

All rights of this book belongs to
UKSEK PUBLICATIONS
Without permission can't be duplicate or copied.
Authors of papers are responsible both ethically and juridically.
www.uksek.org

ISSUED: 15.10.2021

ISBN: 978-625-7464-29-1

CONGRESS'S IDENTIFICATION
3. INTERNATIONAL CULTURE, ART AND LITERATURE CONGRESS

DATA AND PLACE
October 8, 2021 Ankara, TURKEY
(ZOOM APPLICATION)

ORGANIZING COMMITTEE
DR. CAVİT POLAT
DR. İLKGÜL KAYA
DR. KÜBRA ŞAHİN ÇEKEN
DR. ABDULLAH GÜMÜŞ
DR. SERKAN GÜN
ELVAN CAFAROV

COORDINATOR
Gulnaz GAFUROVA

PRESENTATION TYPE
Oral Presentation

NUMBER OF ACCEPTED PAPERS FROM TURKEY
37

OTHER COUNTRIES
42

PARTICIPANT COUNTRIES
TURKEY, IRAN, A A A, USA,MOROCCO, INDIA,
INDONESIA, MOLDOVA,ROMANIA, NIGERIA,
MALAYSIA, VIETNAM, BENIN, BUCHAREST,
BANGLADESH, ABIDJAN, AZERBAIJAN

EVALUATION PROCESS
All applications have undergone a double-blind peer review process

SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE

Prof. Dr. Hacer HÜSEYNOVA
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Alfiye YUSUPOVA
Tataristan, Kazan Federal Üniversitesi

Prof. Dr. Ramazan GAFARLI
AMEA Folklor Enstitüsü

Assoc. Prof. Sehrane KASIMI
Azerbaycan Ulusal Bilim Akademisi

Assoc. Prof. Ruslan ABDULLAYEV
Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Dilbilimi Enstitüsü

Assoc. Prof. Sebine İSAYEVA
AMEA Folklor Enstitüsü "Dede Korkut" şubesi Uzman Araştırmacı

Assoc. Prof. Sefa KARAYEV
AMEA Folklor Enstitüsü

Assoc. Prof. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk University

Assoc. Prof. Selda GÜZEL
Selcuk University

Assoc. Prof. İpek Fatma Çevik
Igdır University

Assoc. Prof. Muteber ERBAY
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Aygun MEHERREMOVA
Bakü Devlet Üniversitesi

Dr. Cenk TAN
Pamukkale University

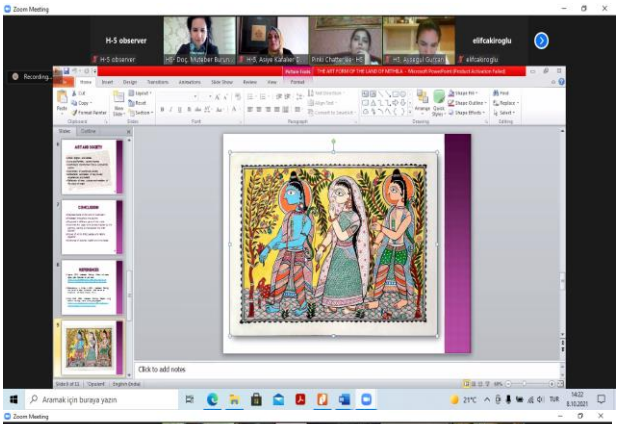
Dr. Lecturer Özgür ÇETİNTAŞ
Bitlis Eren University

Dr. Lecturer Tuncay YILDIRIM
Munzur University

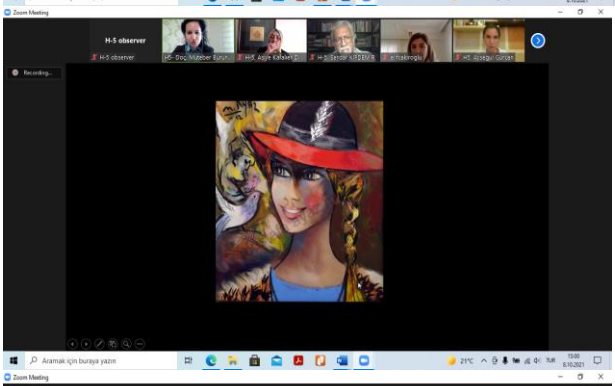
Res. Assist. Zeynep Mehlika ULUÇAM KIRBAĞ
Selcuk University

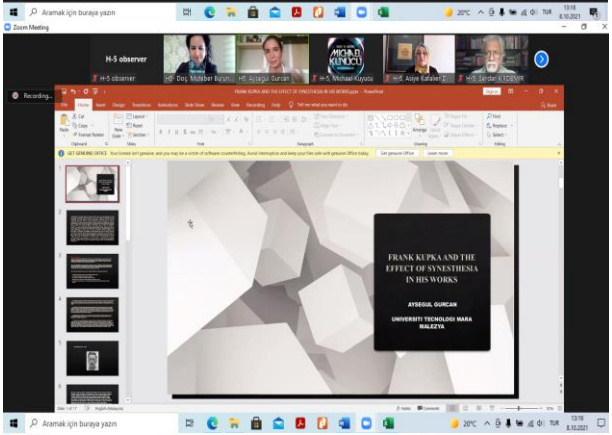
PHOTO GALLERY

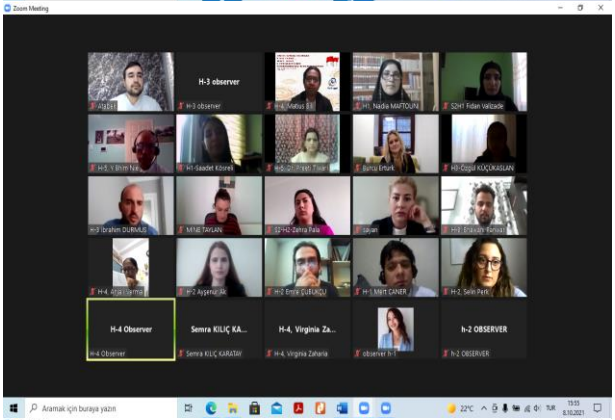

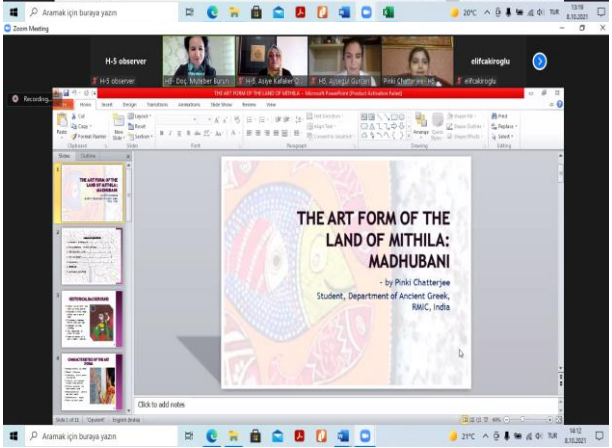

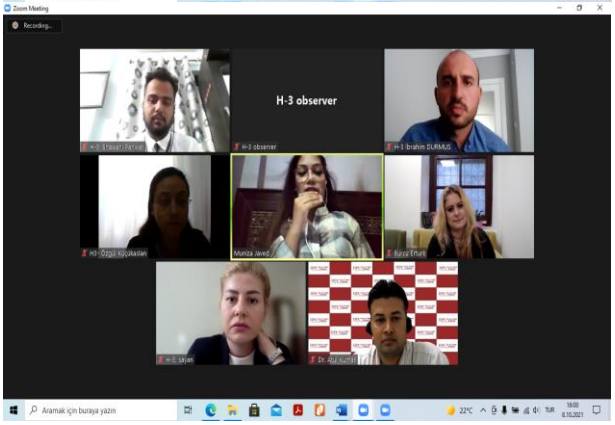
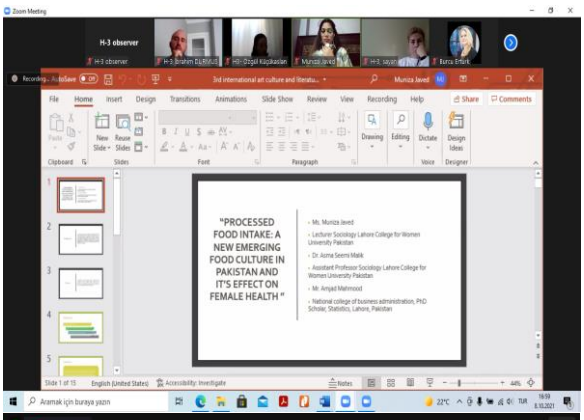
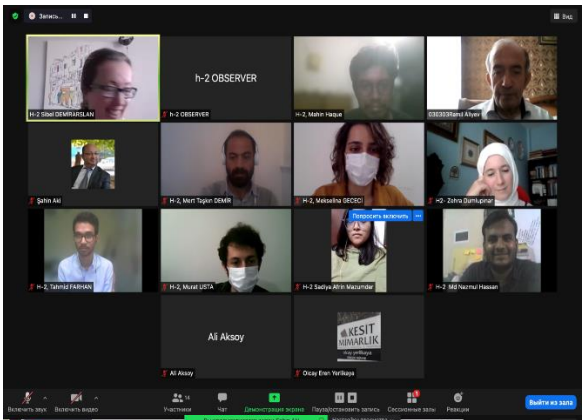
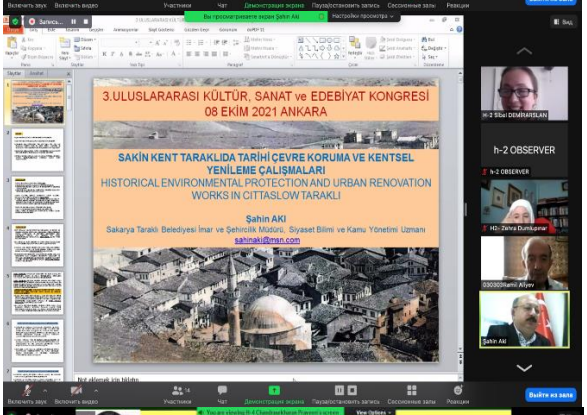

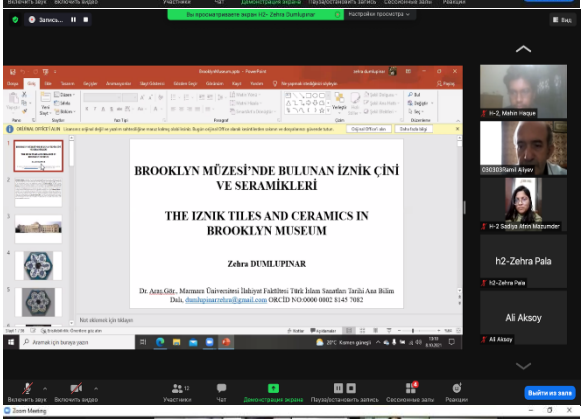
PHOTO GALLERY

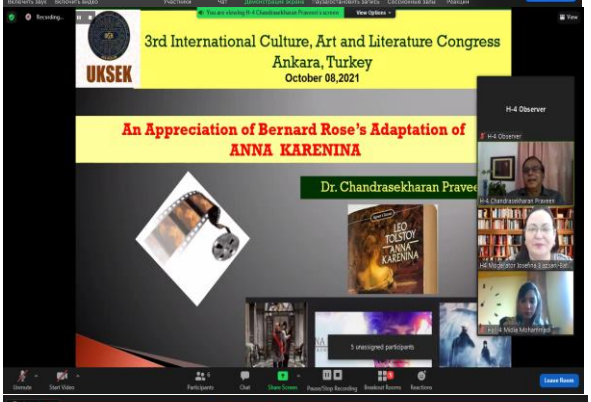

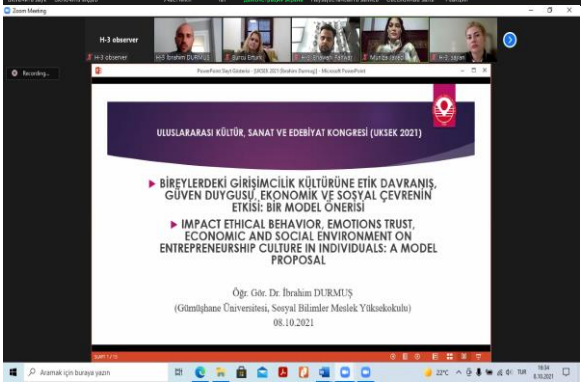

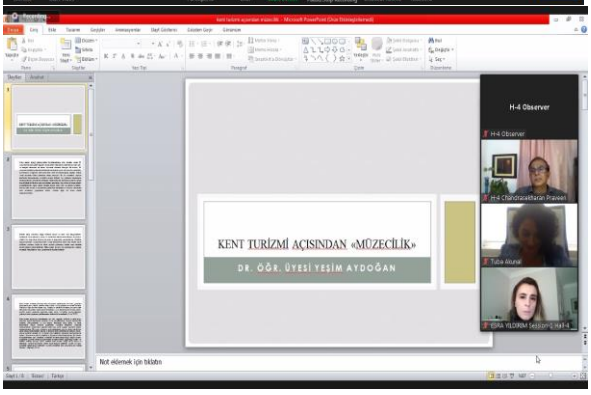
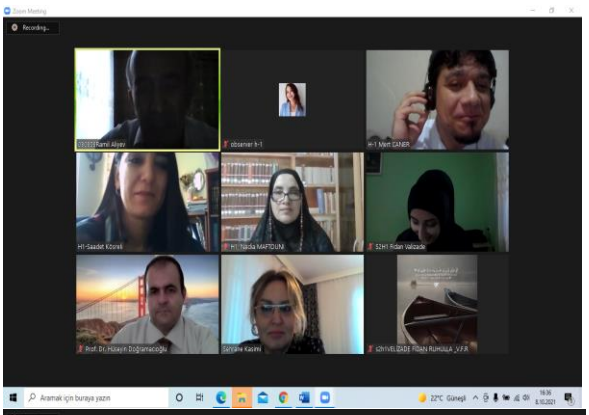

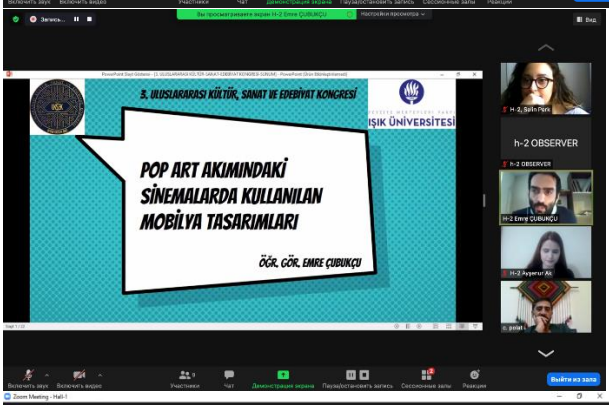
PHOTO GALLERY

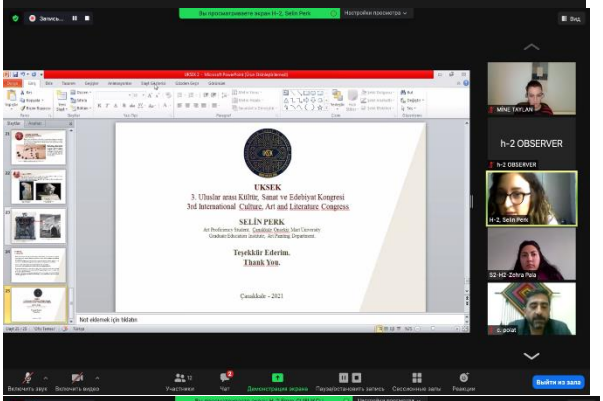

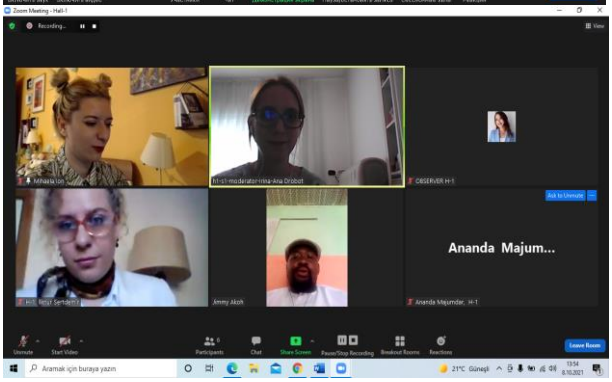

UKSEK

3rd INTERNATIONAL
CULTURE, ART and LITERATURE CONGRESS

October 8, 2021, Ankara, Turkey

CONGRESS PROGRAM

zoom

Online Conference (Via ZOOM)

Meeting ID:
868 7137 9108
Passcode:
030303

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ✓ To be able to make a meeting online, login via https://zoom.us/join site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- ✓ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ✓ The Zoom application can be used without registration.
- ✓ The application works on tablets, phones and PCs.
- ✓ Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- ✓ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ✓ During the session, your camera should be turned on at least %70 of session period
- ✓ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- ✓ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ✓ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ✓ Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- ✓ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- ✓ Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-1, Name Surname

Participant Countries:

Turkey, Azerbaijan, Jordan, Nigeria, Iran, Canada, USA, Morocco, India, Indonesia, Moldova, Pakistan, Vietnam, Romania, Malaysia, Benin, Singapore, Bangladesh, United Arab Emirates, Serbia, Abidjan (Ivory Coast)

-Opening Speech-

Date: 08.10.2021

Ankara Time: 12.40 -13.00

Dr. Cavit POLAT

3. INTERNATIONAL CULTURE, ART and LITERATURE CONGRESS EXHIBITION

October 8-15, 2021
Online

EXHIBITION CURATORS:
Dr. Cavit POLAT
Dr. Kübra ŞAHİN ÇEKEN
Dr. Abdullah GÜMÜŞ

08.10.2021 | SESSION-1 | HALL-1

Ankara Local Time: **13^{00}-15^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Dr. Irina-Ana DROBOT

Author	University	Presentation title
Mihaela-Lucia ION	Atelierul de Creatie Asoociation, Bucharest	CULTURAL WARS IN ROMANIAN CONTEMPORARY ARTS. FOCUS ON HOW THE CONTEMPORARY ARTWORKS ARE SHAPING THE RELATIONSHIP ARTIST – ARTWORK- PUBLIC
Dr. İlknur SERTDEMİR	İndependent researcher	TRADITIONAL BELIEFS IN ANCIENT CHINA AND THE INFLUENCES ON SOCIOCULTURAL SYSTEM
Jimmy, AKOH	University of Abuja, Nigeria	CLIMATE CHANGE, DRAMA AND THE QUEST FOR ENVIRONMENTAL AND SOCIAL TRANSFORMATION: A STUDY OF ELAIGWU AMEH'S CLIMATE OF CHANGE
Dr. Ghanshyam BARMAN	Uka Tarsadia University, Bardoli, Gujarat, India	EFFECT OF TECHNOLOGY ON CULTURE, ART AND LITERATURE
Ananda MAJUMDAR	The University of Alberta	SUBCONTINENT CULTURE: INDIA
Associate Professor Polezhaeva S. S.	T. G. Shevchenko Pridnestrovian State University	FACTS OF THE HISTORY OF THE NATIVE LAND AS A MEANS OF TEACHING PHILOLOGICAL SCIENCES IN A MULTICULTURAL REGION
Prof. Majid YASOURI Parisa KEIKHOSRAVI	University of Guilan, Rasht, Iran	STUDY OF CULTURAL CHARACTERISTICS OF SHAHSAVAN NOMADS
Lect. Irina-Ana DROBOT	Technical University of Civil Engineering, Bucharest, Romania	INFLUENCES OF OTHER ASIAN CULTURES ON JAPANESE CULTURE'S CULTURAL IDENTITY MANIFESTATIONS

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-1 | HALL-2

Ankara Local Time: **13^{00}-15^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Sibel DEMİRARSLAN

Author	University	Presentation title
Res. Assist. Dr. Zehra DUMLUPINAR	Marmara University	THE IZNIK TILES AND CERAMICS IN BROOKLYN MUSEUM
Şahin AKI	Sakarya Taraklı Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürü	HISTORICAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND URBAN RENOVATION WORKS IN CITTASLOW TARAKLI
Assoc. Prof. Dr. Sibel DEMİRARSLAN	Kocaeli University	THE CONCEPT OF CULTURE AND THE ROLE OF ARCHITECTURAL FEATURES IN CULTURAL TRANSFER
Assoc. Prof. Dr. Sibel DEMİRARSLAN	Kocaeli University	SUFI CULTURE AND ITS REFLECTIONS IN ARCHITECTURE
Parisa MOBASHERI	Islamic Azad University, Tehran, Iran	IMPORTANCE OF ARTISTIC AND HISTORICAL ARC BASED ARCHITECTURE IN TACKLING WITH EARTHQUAKES
Mahinul HAQUE Md. Nazmul HASSAN Sadiya Afrin MAZUMDER Tahmid FARHAN	Shahjalal University of Science and Technology, Bangladesh Cumilla University, Bangladesh	ARCHITECTURAL DOCUMENTATION OF ADINA MURA MOSQUE: ONE OF THE EARLIEST EXAMPLES OF MEDIEVAL ISLAMIC ARCHITECTURE IN CUMILLA, BANGLADESH
Reserch Assistant. Mert Taşkın DEMİR	Dokuz Eylul Universty	EXAMPLE OF AN INTERACTIVE GRAVE MONUMENT: BERLIN HOLOKOST MONUMENT
Res. Assist. Mekselina GECECI Res. Assist. Murat USTA	Biruni University	READING THE CHANGE OF ARCHITECTURAL DISCOURSE FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC OF TURKEY ON POSTAGE STAMPS

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-1 | HALL-3

Ankara Local Time: **13^{00}-15^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Irshad ULLAH

Author	University	Presentation title
Ayətxan ZIYAD (İSGƏNDƏROV)	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	CHILDREN'S LITERATURE (children's work) OR LITERATURE FOR CHILDREN (for children to read or works that talk about children)
Dr. SALAMI Amadou	Université d'Abomey-Calavi (UAC) Bénin	USING COLLABORATIVE WORK IN THE CONTEXT OF COVID-19 IN BENINESE EFL INTERMEDIATE CLASSES TO DEVELOP CRITICAL THINKING
Irshad ULLAH **Aamna Saleem KHAN**	Abdul Wali Khan University Reviewer Sage Publishing Group, Pakistan	ROLE OF EDUCATION IN CULTURE PRESERVATION
DADASHOVA Saida Bahlul gizi	Azerbaijan State Pedagogical University	ABBAS SAHHAT AND FRENCH LITERATURE
Res. Assist. Ayşe EKİCİ	Çanakkale Onsekiz Mart University	SEEING THE POEM: CONCRETE POETRY AND VISUAL POETRY
NGUYEN Hai Yen **BUI Anh Tuan**	Can Tho University, Can Tho City, Viet Nam	FROM LITERATURE TO EDUCATION: A STUDY ON EDUCATIONAL LESSONS OF FRIENDSHIP IN "DIARY OF A CRICKET"
Yao Yao JEAN-MARC	Universite Felix Houphouet Boigny, Abidjan Cocody	LES PROVERBES BINAIRES, UNE DISPARITION PROGRAMMEE
Melike DEMİRAY SAYIM	Türk Hava Kurumu Üniversitesi	DOĞU VE BATI ARASINDA BİR KÜLTÜREL DİYALOG: TÜRK AMERİKAN ŞAİR K. KAMAL AYYILDIZ'IN THE CISTERN ADLI ESERİNDE EŞİKTELİK
KOCHARLI Gulshan Anvar gizi	Baku Eurasian University	PHRASEOLOGICAL UNITS ARISING RELATED TO TOPONYMS, ETHNONYMS AND HYDRONYMS

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-1 | HALL-4

Ankara Local Time: **13^{00}-15^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Dr. Iosefina BLAZSANI-BATTO

Author	University	Presentation title
Salami, ALI Mohammadi, MIDIA	University of Tehran, Iran	THE ALTERED NOTIONS OF SLAVERY AND FREEDOM IN CHARLES JOHNSON'S OXHERDING TALE
Tamara GURTUEVA	Yeditepe University	THE POETIC WORLD AS AN EMOTIONAL AND PSYCHOLOGICAL TOOL
Dr. Chandrasekharan PRAVEEN	Institute of Advanced Study in Education Thrissur, Kerala, India	AN APPRECIATION OF BERNARD ROSE'S ADAPTATION OF ANNA KARENINA
Asst. Prof. Esra YILDIRIM	Bartın University	AN EXAMPLE OF ARTWORK ANALYSIS IN THE CONTEXT OF ICONOLOGICAL INVESTIGATION: FRANCESCO PARMIGIANINO/MADONNA WITH THE LONG NECK
Asst. Prof. Esra YILDIRIM	Bartın University	ANDŌ HIROSHIGE AND A VISUAL READ ON JAPANESE ART: SAKURA JAPANESE CHERRY TREES
Dr. Iosefina BLAZSANI-BATTO	Azerbaijan University of Languages, Baku Romanian Language Institute, Bucharest, Romania	CULTURAL BRIGES IN INTERNATIONAL RELATIONS
Tuba AKÜNAL	Ege University	A GENERAL STUDY ON THE THINK TANKS IN THE US
Assist. Prof. Dr. Yeşim AYDOOĞAN	İnönü University	"MUSEUM" IN TERMS OF URBAN TOURISM

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-1 | HALL-5

Ankara Local Time: **13^{00}-15^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Muteber BURUNSUZ

Author	University	Presentation title
Assoc. Prof. Dr. Mihalis KUYUCU	Alanya HEP University	DIGITAL TRANSFORMATION AND MUSIC: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DIGITIZATION IN THE MUSIC INDUSTRY
Aysegul GURCAN	University Tecnology Mara (UITM), Malaysia	FRANK KUPKA AND THE EFFECT OF SYNESTHESIA IN HIS WORKS
Aysegul GURCAN Dr. Mohd Jamil Mat Isa	University Tecnology Mara (UITM), Malaysia	MUSIC IN PIET MONDRIAN'S PAINTINGS
Res. Assist. Dr. Elif ÇAKIROĞLU	Pamukkale University	ECOLOGICAL ART PROJECTS OF CHRIS JORDAN AND ALEJANDURA DURAN IN THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP OF CONSUMPTION CULTURE AND NATURE
Pinki CHATTERJEE	The Ramakrishna Mission Institute of Culture, Kolkata, India	THE ART FORM OF THE LAND OF MITHILA: MADHUBANI
Asst. Prof. Serdar KİPDEMİR	Ayvansaray University	LATIN CALIGRAPHY EDUCATION AND DEVELOPMENT IN TURKEY
Assoc. Prof. Muteber BURUNSUZ	Hitit University	PROMINENT STRUCTURAL ELEMENTS IN MUSTAFA AYAZ'S PAINTING IN THE CONTEXT OF FIGURE AND IMAGINARY
Asst. Prof. Asiye KAFALIER DÖNMEZ	Ankara Hacı Bayram Veli University	ILLUMINATION AS AN ART OF MEANING AND EXPRESSION

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-2 | HALL-1

Ankara Local Time: **16^{00}-18^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Ramil ALİYEV

Author	University	Presentation title
Nazakat TEYMUROVA	Azerbaijan National Conservatory	TURKISH CULTURAL HERITAGE IN THE CONTEXT OF AZERBAIJANI MUSIC
Associate Professor Nadia MAFTOUNI	University of Tehran, Iran	MUSIC AS COMMON LANGUAGE TO VARIOUS CULTURES
Prof. Dr. Ramil ALİYEV	AMEA Folklor İnstitutu	BASAT IN DEGENERATIVE TIME
Mert CANER	İstanbul Technical University	IN CONTEXT OF COMMUNICATIONAL MEMORY, EDIRNE PROVINCE KARAAĞAÇ DISTRICT MUSICIANS
VƏLIZADƏ Fidan Ruhulla qızı	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	THE JOURNEY OF LOVE-ARBA'EEN
Prof. Dr. Nuran ÖZLÜK Prof. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU	Bolu Abant İzzet Baysal University Kilis 7 Aralık University	THE RESPECT AND ATTENTION OF YOUTH TO THE FUNERAL OF MEHMET AKİF ERSOY DESPITE THE CARELESSNESS OF OFFICIAL AUTHORITIES
Azin MOVAHED, D. M. A	University of Tehran, Iran	THE PEDAGOGY OF INTERPRETATION: TOWARD A PRACTICAL MODEL FOR TEACHING INTERPRETATION TO PERFORMERS OF WESTERN CLASSICAL MUSIC
Asst. Prof. Saadet KÖSRELİ	Erzincan Binali Yıldırım University	A CONVERSATION WITH OPERA ARTIST HÜLYA KAZAN GÜNAY ABOUT VOICE EDUCATION: A NARRATIVE RESEARCH

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-2 | HALL-2

Ankara Local Time: **16^{00}-18^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Asst. Prof. Cavit POLAT

Author	University	Presentation title
Asst. Prof. Özge KILIÇ Ayşenur AK	Çankırı Karatekin University	TEXTILE ARTIST FERNE JACOBS AND AN EXAMPLE APPLICATION
Lec. Emre ÇUBUKÇU	Işık University	USED IN POP ART CURRENT CINEMAS FURNITURE DESIGNS
Asst. Prof. Cavit POLAT Asst. Prof. Kübra ŞAHİN ÇEKEN	Igdır University	THE INTERACTION OF TRADITIONAL TURKISH MOTIFS IN EREN EYÜBOĞLU'S ART PORTRAIT
Res. Assist. Dr. Zehra PALA YAVUZYİĞİT	Selcuk University	STRENGTH-FORCE-POWER (EAGLE-DRAGON-RAM'S HORN) MOTIFS AND DESIGN ANALYSIS IN TRADITIONAL WEAVING
Asst. Prof. Kübra ŞAHİN ÇEKEN Dr. Yasemin KURTLU	Igdır University MEB	EVERYTHING IN ITS PLACE AND EXAMINATION OF ALL SUMMER POEMS IN THE CONTEXT OF INTER-ARTS
Dr. Semra KILIÇ KARATAY	Aksaray University	NIGDE ALTUNHİSAR KIRKİTLİ WEAVING SAMPLES
Dr. Semra KILIÇ KARATAY	Aksaray University	AN EXAMPLE OF DOWRY TRADITIONS LIVING IN ANATOLIA; AKSARAY OF EXAMPLE
Selin PERK	Çanakkale Onsekiz Mart University	THE RELATIONSHIP BETWEEN LITERATURE AND ART IN FRAGMENTED AESTHETICS MODERNITY
Res. Assist. Mine TAYLAN	Sakarya University	TEXTILES RELATED TO DEATH IN ANATOLIA

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-2 | HALL-3

Ankara Local Time: **16^{00}-18^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Muniza JAVED

Author	University	Presentation title
Dr. Burcu ERTURK KILIC	Boğaziçi University	IMPORTANCE OF ARTS INVOLVEMENT IN LEADERSHIP DEVELOPMENT DURING THE POST-TRUTH PANDEMIC: ARTS-BASED CREATIVE LEADERSHIP COMMUNICATION DEVELOPMENT PROGRAM
Res. Assist. Şule SAYAN	Ankara Hacı Bayram Veli University	CONFLICT AXES OF IDENTITY IN CONTEMPORARY ART: THE FEMINITY LABEL
Dr. Lec. İbrahim DURMUŞ	Gümüşhane University	IMPACT ETHICAL BEHAVIOR, EMOTIONS TRUST, ECONOMIC AND SOCIAL ENVIRONMENT ON ENTREPRENEURSHIP CULTURE IN INDIVIDUALS: A MODEL PROPOSAL
Assoc. Prof. Dr. Özgül KÜÇÜKASLAN	Dicle University	TREATMENT METHODS APPLIED IN INTERNAL DISEASES OF ANIMALS IN DIYARBAKIR FOLKLORE
Ramona BIRAU **Florescu ION** **Ninulescu Petre VALERIU**	C-tin Brancusi University of Targu Jiu University of Craiova, Romania	THE IMPACT OF CULTURAL FACTORS ON THE BEHAVIOR OF FINANCIAL INVESTORS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION
Dr. Akif ÇARKÇI	T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi	BİR SİYASAL KÜLTÜR MESELESİ OLARAK LİDER EKSENLİ SİYASET VE SİYASİ PARTİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
Muniza JAVED **Dr. Asma Seemi MALIK** **Amjad MAHMOOD**	Lahore College for Women University National College of Business Administration	"PROCESSED FOOD INTAKE: A NEW EMERGING FOOD CULTURE IN PAKISTAN AND IT'S EFFECT ON FEMALE HEALTH"
Dr. Somnath PATIL **Dr. Smita JADHAV** **Dr. Atul KUMAR** **Dr. Bhawani PANWAR**	D. Y. Patil Institute of Management and Research D. Y. Patil Vidyapeeth, D. Y. Patil B-School, Pune, India	PERSPECTIVE HUMAN CAPITAL IN FOOD INDUSTRY PERFORMANCE

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-2 | HALL-4

Ankara Local Time: **16^{00}-18^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Assistant Professor Anjali VERMA

Author	University	Presentation title
Hayat AHAMAD	Banaras Hindu University Varanasi, India	ROLE OF MUSLIM WOMEN IN ISLAMIC CIVILIZATION IN INDIAN CONTEXT
Research Scholar Neelam Assistant Professor Anjali VERMA	Himachal Pradesh University, India	CASTE AND TERRITORIAL ISSUES OF INDIGENOUS FEMALE DEITIES IN WESTERN HIMALAYAS: A CASE STUDY OF TRANS GIRI AREA OF SIRMOUR IN HIMACHAL PRADESH
Matius BILI Rhian INDRADEWA	University of Esa Unggul, Jakarta, Indonesia	DEVELOPING A QUALITY CULTURE TO IMPROVE THE QUALITY OF PASTORAL MINISTRY: AN EXPLORATORY STUDY
Dr. Şaziye DURUKAN	Balıkesir University	THE PRISON DIMENSION OF GOVERNMENT IN KEMAL TAHIR'S PRISON NOVELS
Deepanjali MISHRA	Kalinga Institute of Industrial Technology, Bhubaneswar	REFORMATION IN BREAKING THE GLASS CEILING: A CASE ANALYSIS
Dr. Virginia ZAHARIA Veronica POZNEACOVA	Moldova State University	THE PHILOSOPHY OF LEGAL PUNISHMENT – FROM PLATO TO CONTEMPORANEITY

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

08.10.2021 | SESSION-2 | HALL-5

Ankara Local Time: **16^{00}-18^{30}**

Meeting ID: **868 7137 9108** | Passcode: **030303**

HEAD OF SESSION: Dr. Preeti TEWARY

Author	University	Presentation title
Dr. Abdellatif EL AIDI **Mrs. Saida EL YOUSSFI**	Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Fez, Kingdom of Morocco	WESTERN CONCEPTIONS OF THE ORIENT IN JEAN AND JÉROME THARAUD'S MARRAKECH ET LES SEIGNEURS DE L'ATLAS: A POSTCOLONIAL READING
Assoc. Prof. Phd. Maria BUTUCEA	Technical University of Civil Engineering, Bucharest, Romania	THE MYTH OF BROTHERHOOD
Prof. Simona VASILACHE **Mihaela SAVA**	Bucharest University of Economic Studies	CULTURAL ROOTS OF DOMESTIC ABUSE
Dr. Preeti TEWARY	Shri Guru Ram Rai University, India	INDIAN WOMEN AND THE HUMAN RIGHTS
Raj Mangal PCS (Retd.)	President of an NGO Sarv Adivasi Samaj, Uttar Pradesh	VERRIER ELWIN AND THE GONDS
Dr. Nana Noviana, S.ST, M.Kes **Dr. (Chand). Hary Priyanto, S.T, M.Si** **Dra. Hartiningsih, M.I.Kom** **Annida, SKM, M.Sc** **Ir. M.Arief Anwar, ST, MT**	Regional Research and Development Agency, Indonesia 17 August 1945 University, Indonesia	EARLY MARRIAGE CULTURE: THE TREATMENT OF WOMEN'S IN THE ECONOMIC SURVIVAL STRATEGY
Y Bhim NIE	A Rhade tribe in the Central Highlands in Vietnam	THE DEGA PEOPLE ACTIVIST AND INDEPENDENT SCHOLAR DEGA PEOPLE

(All speakers required to be connected to the session 10 min before the session starts)
Moderator is responsible for ensuring the smooth running of the presentation, managing the group discussion and dynamics.

CONTENTS

CONGRESS ID	I
SCIENTIFIC COMMITTEE	II
PHOTO GALLERY	III
COMPOSITE EXHIBITION	IV
PROGRAM	V
CONTENT	VI

AUTHORS	TITLE	NO
Mihaela-Lucia ION	CULTURAL WARS IN ROMANIAN CONTEMPORARY ARTS. FOCUS ON HOW THE CONTEMPORARY ARTWORKS ARE SHAPING THE RELATIONSHIP ARTIST – ARTWORK-PUBLIC	1
İlknur SERTDEMİR	TRADITIONAL BELIEFS IN ANCIENT CHINA AND THE INFLUENCES ON SOCIOCULTURAL SYSTEM	2
Jimmy, AKOH	CLIMATE CHANGE, DRAMA AND THE QUEST FOR ENVIRONMENTAL AND SOCIAL TRANSFORMATION: A STUDY OF ELAIGWU AMEH'S CLIMATE OF CHANGE	15
Ghanshyam BARMAN	EFFECT OF TECHNOLOGY ON CULTURE, ART AND LITERATURE	16
Ananda MAJUMDAR	SUBCONTINENT CULTURE: INDIA	17
Polezhaeva S. S.	FACTS OF THE HISTORY OF THE NATIVE LAND AS A MEANS OF TEACHING PHILOLOGICAL SCIENCES IN A MULTICULTURAL REGION	25
Majid YASOURI Parisa KEIKHOSRAVI	STUDY OF CULTURAL CHARACTERISTICS OF SHAHSAVAN NOMADS	26
Irina-Ana DROBOT	INFLUENCES OF OTHER ASIAN CULTURES ON JAPANESE CULTURE'S CULTURAL IDENTITY MANIFESTATIONS	27
Zehra DUMLUPINAR	THE IZNIK TILES AND CERAMICS IN BROOKLYN MUSEUM	33
Şahin AKI	HISTORICAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND URBAN RENOVATION WORKS IN CITTASLOW TARAKLI	52
Sibel DEMİRARSLAN	THE CONCEPT OF CULTURE AND THE ROLE OF ARCHITECTURAL FEATURES IN CULTURAL TRANSFER	54
Sibel DEMİRARSLAN	SUFI CULTURE AND ITS REFLECTIONS IN ARCHITECTURE	64
Parisa MOBASHERI	IMPORTANCE OF ARTISTIC AND HISTORICAL ARC BASED ARCHITECTURE IN TACKLING WITH EARTHQUAKES	75
Mahinul HAQUE Md. Nazmul HASSAN Sadiya Afrin MAZUMDER Tahmid FARHAN	ARCHITECTURAL DOCUMENTATION OF ADINA MURA MOSQUE: ONE OF THE EARLIEST EXAMPLES OF MEDIEVAL ISLAMIC ARCHITECTURE IN CUMILLA, BANGLADESH	76
Mert Taşkın DEMİR	EXAMPLE OF AN INTERACTIVE GRAVE MONUMENT: BERLIN HOLOKOST MONUMENT	86

Mekselina GECECI Murat USTA	READING THE CHANGE OF ARCHITECTURAL DISCOURSE FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC OF TURKEY ON POSTAGE STAMPS	97
Ayətxan ZIYAD (İSGƏNDƏROV)	CHILDREN'S LITERATURE (children's work) OR LITERATURE FOR CHILDREN (for children to read or works that talk about children)	109
SALAMI Amadou	USING COLLABORATIVE WORK IN THE CONTEXT OF COVID-19 IN BENINESE EFL INTERMEDIATE CLASSES TO DEVELOP CRITICAL THINKING	114
Irshad ULLAH Aamna Saleem KHAN	ROLE OF EDUCATION IN CULTURE PRESERVATION	115
DADASHOVA Saida Bahlul gizi	ABBAS SAHHAT AND FRENCH LITERATURE	116
Ayşe EKİCİ	SEEING THE POEM: CONCRETE POETRY AND VISUAL POETRY	123
NGUYEN Hai Yen BUI Anh Tuan	FROM LITERATURE TO EDUCATION: A STUDY ON EDUCATIONAL LESSONS OF FRIENDSHIP IN “DIARY OF A CRICKET”	134
Yao Yao JEAN-MARC	LES PROVERBES BINAIRES, UNE DISPARITION PROGRAMMEE	135
Melike DEMİRAY SAYIM	DOĞU VE BATI ARASINDA BİR KÜLTÜREL DİYALOG: TÜRK AMERİKAN ŞAİR K. KAMAL AYYILDIZ’IN THE CISTERN ADLI ESERİNDE EŞİKTELİK	146
KOCHARLI Gulshan Anvar gizi	PHRASEOLOGICAL UNITS ARISING RELATED TO TOPONYMS, ETHNONYMS AND HYDRONYMS	148
Salami, ALI Mohammadi, MIDIA	THE ALTERED NOTIONS OF SLAVERY AND FREEDOM IN CHARLES JOHNSON’S OXHERDING TALE	156
Tamara GURTUEVA	THE POETIC WORLD AS AN EMOTIONAL AND PSYCHOLOGICAL TOOL	161
Chandrasekharan PRAVEEN	AN APPRECIATION OF BERNARD ROSE’S ADAPTATION OF ANNA KARENINA	163
Esra YILDIRIM	AN EXAMPLE OF ARTWORK ANALYSIS IN THE CONTEXT OF ICONOLOGICAL INVESTIGATION: FRANCESCO PARMIGIANINO/MADONNA WITH THE LONG NECK	173
Esra YILDIRIM	ANDŌ HIROSHIGE AND A VISUAL READ ON JAPANESE ART: SAKURA JAPANESE CHERRY TREES	175
Iosefina BLAZSANI-BATTO	CULTURAL BRIGES IN INTERNATIONAL RELATIONS	177
Tuba AKÜNAL	A GENERAL STUDY ON THE THINK TANKS IN THE US	178
Yeşim AYDOOĞAN	"MUSEUM" IN TERMS OF URBAN TOURISM	180
Mihalis KUYUCU	DIGITAL TRANSFORMATION AND MUSIC: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DIGITIZATION IN THE MUSIC INDUSTRY	186
Aysegul GURCAN	FRANK KUPKA AND THE EFFECT OF SYNESTHESIA IN HIS WORKS	207
Aysegul GURCAN Mohd Jamil Mat Isa	MUSIC IN PIET MONDRIAN'S PAINTINGS	209
Elif ÇAKIROĞLU	ECOLOGICAL ART PROJECTS OF CHRIS JORDAN AND ALEJANDURA DURAN IN THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP OF CONSUMPTION CULTURE AND NATURE	216
Pinki CHATTERJEE	THE ART FORM OF THE LAND OF MITHILA: MADHUBANI	218

Serdar KİPDEMİR	**LATIN CALIGRAPHY EDUCATION AND DEVELOPMENT IN TURKEY**	**219**
Muteber BURUNSUZ	**PROMINENT STRUCTURAL ELEMENTS IN MUSTAFA AYAZ'S PAINTING IN THE CONTEXT OF FIGURE AND IMAGINARY**	**221**
Asiye KAFALIER DÖNMEZ	**ILLUMINATION AS AN ART OF MEANING AND EXPRESSION**	**227**
Nazakat TEYMUROVA	**TURKISH CULTURAL HERITAGE IN THE CONTEXT OF AZERBAIJANI MUSIC**	**236**
Nadia MAFTOUNI	**MUSIC AS COMMON LANGUAGE TO VARIOUS CULTURES**	**241**
Ramil ALİYEV	**BASAT IN DEGENERATIVE TIME**	**245**
Mert CANER	**IN CONTEXT OF COMMUNICATIONAL MEMORY, EDIRNE PROVINCE KARAAĞAÇ DISTRICT MUSICIANS**	**252**
VƏLIZADƏ Fidan Ruhulla qızı	**THE JOURNEY OF LOVE-ARBA'EEN**	**254**
Nuran ÖZLÜK **Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU**	**THE RESPECT AND ATTENTION OF YOUTH TO THE FUNERAL OF MEHMET AKİF ERSOY DESPITE THE CARELESSNESS OF OFFICIAL AUTHORITIES**	**263**
Azin MOVAHED, **D. M. A**	**THE PEDAGOGY OF INTERPRETATION: TOWARD A PRACTICAL MODEL FOR TEACHING INTERPRETATION TO PERFORMERS OF WESTERN CLASSICAL MUSIC**	**269**
Saadet KÖSRELİ	**A CONVERSATION WITH OPERA ARTIST HÜLYA KAZAN GÜNAY ABOUT VOICE EDUCATION: A NARRATIVE RESEARCH**	**270**
Özge KILIÇ **Ayşenur AK**	**TEXTILE ARTIST FERNE JACOBS AND AN EXAMPLE APPLICATION**	**272**
Emre ÇUBUKÇU	**USED IN POP ART CURRENT CINEMAS FURNITURE DESIGNS**	**285**
Cavit POLAT **Kübra ŞAHİN ÇEKEN**	**THE INTERACTION OF TRADITIONAL TURKISH MOTIFS IN EREN EYÜBOĞLU'S ART PORTRAIT**	**287**
Zehra PALA YAVUZYİĞİT	**STRENGTH-FORCE-POWER (EAGLE-DRAGON-RAM'S HORN) MOTIFS AND DESIGN ANALYSIS IN TRADITIONAL WEAVING**	**288**
Kübra ŞAHİN ÇEKEN **Yasemin KURTLU**	**EVERYTHING IN ITS PLACE AND EXAMINATION OF ALL SUMMER POEMS IN THE CONTEXT OF INTER-ARTS**	**299**
Semra KILIÇ KARATAY	**NIGDE ALTUNHİSAR KIRKİTLİ WEAVING SAMPLES**	**301**
Semra KILIÇ KARATAY	**AN EXAMPLE OF DOWRY TRADITIONS LIVING IN ANATOLIA; AKSARAY OF EXAMPLE**	**311**
Selin PERK	**THE RELATIONSHIP BETWEEN LITERATURE AND ART IN FRAGMENTED AESTHETICS MODERNITY**	**321**
Mine TAYLAN	**TEXTILES RELATED TO DEATH IN ANATOLIA**	**334**
Burcu ERTURK KILIC	**IMPORTANCE OF ARTS INVOLVEMENT IN LEADERSHIP DEVELOPMENT DURING THE POST-TRUTH PANDEMIC: ARTS-BASED CREATIVE LEADERSHIP COMMUNICATION DEVELOPMENT PROGRAM**	**361**
Şule SAYAN	**CONFLICT AXES OF IDENTITY IN CONTEMPORARY ART: THE FEMINITY LABEL**	**362**
İbrahim DURMUŞ	**IMPACT ETHICAL BEHAVIOR, EMOTIONS TRUST, ECONOMIC AND SOCIAL ENVIRONMENT ON**	**364**

	ENTREPRENEURSHIP CULTURE IN INDIVIDUALS: A MODEL PROPOSAL	
Özgül KÜÇÜKASLAN	TREATMENT METHODS APPLIED IN INTERNAL DISEASES OF ANIMALS IN DIYARBAKIR FOLKLORE	385
Ramona BIRAU Florescu ION Ninulescu Petre VALERIU	THE IMPACT OF CULTURAL FACTORS ON THE BEHAVIOR OF FINANCIAL INVESTORS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	387
Akif ÇARKÇI	BİR SİYASAL KÜLTÜR MESELESİ OLARAK LİDER EKSENLİ SİYASET VE SİYASİ PARTİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	388
Muniza JAVED Asma Seemi MALIK Amjad MAHMOOD	"PROCESSED FOOD INTAKE: A NEW EMERGING FOOD CULTURE IN PAKISTAN AND IT'S EFFECT ON FEMALE HEALTH"	390
Somnath PATIL Smita JADHAV Atul KUMAR Bhawani PANWAR	PERSPECTIVE HUMAN CAPITAL IN FOOD INDUSTRY PERFORMANCE	391
Hayat AHAMAD	ROLE OF MUSLIM WOMEN IN ISLAMIC CIVILIZATION IN INDIAN CONTEXT	392
Neelam Anjali VERMA	CASTE AND TERRITORIAL ISSUES OF INDIGENOUS FEMALE DEITIES IN WESTERN HIMALAYAS: A CASE STUDY OF TRANS GIRI AREA OF SIRMOUR IN HIMACHAL PRADESH	393
Matius BILI Rhian INDRADEWA	DEVELOPING A QUALITY CULTURE TO IMPROVE THE QUALITY OF PASTORAL MINISTRY: AN EXPLORATORY STUDY	407
Şaziye DURUKAN	THE PRISON DIMENSION OF GOVERNMENT IN KEMAL TAHIR'S PRISON NOVELS	416
Deepanjali MISHRA	REFORMATION IN BREAKING THE GLASS CEILING: A CASE ANALYSIS	418
Virginia ZAHARIA Veronica POZNEACOVA	THE PHILOSOPHY OF LEGAL PUNISHMENT – FROM PLATO TO CONTEMPORANEITY	419
Abdellatif EL AIDI Saida EL YOUSSFI	WESTERN CONCEPTIONS OF THE ORIENT IN JEAN AND JÉROME THARAUD'S MARRAKECH ET LES SEIGNEURS DE L'ATLAS: A POSTCOLONIAL READING	431
Maria BUTUCEA	THE MYTH OF BROTHERHOOD	432
Simona VASILACHE Mihaela SAVA	CULTURAL ROOTS OF DOMESTIC ABUSE	439
Preeti TEWARY	INDIAN WOMEN AND THE HUMAN RIGHTS	444
Raj Mangal PCS (Retd.)	VERRIER ELWIN AND THE GONDS	451
Nana Noviana, S.ST, M.Kes (Chand). Hary Priyanto, S. T, M.Si Dra. Hartiningsih, M.I.Kom Annida, SKM, M.Sc Ir. M.Arief Anwar, ST, MT	EARLY MARRIAGE CULTURE: THE TREATMENT OF WOMEN IN THE ECONOMIC SURVIVAL STRATEGY	455
Y Bhim NIE	THE DEGA PEOPLE ACTIVIST AND INDEPENDENT SCHOLAR DEGA PEOPLE	463

ŞİİRİ GÖRMEK: SOMUT ŞİİR VE GÖRSEL ŞİİR

Arş. Gör. Ayşe EKİCİ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü
ORCID: 0000-0001-8171-2111

ÖZET

Yazının icat ediliş sürecinde görsellikten yararlanılmıştır. Nesne ve durumlar görüldükleri şekilde yüzeylere çizilerek sembolleşmeye başlamış, zaman içinde yalınlaşarak işaretlere dönüşmüştür. Resimyazıdan sesyazıya geçilene dek görselliğin yazı üzerindeki etkisi farklı coğrafya ve kültürlerde hakimiyetini korumuştur. Günümüzde görsel imge ve yazı birbirinden ayrı tutulsa da aralarındaki etkileşim devam etmektedir. Bu etkileşim özellikle sanatta görülmektedir. Somut ve görsel şiirler, edebiyat ve resim sanatlarının etkileşim halinde olduğu disiplinler arası eserlerdir. Harf, hece ve/veya sözcüklerin görsel algılamaya hitap edecek şekilde yerleştirildiği ve plastik elemanlara dönüştüğü bu şiirler; yazı unsurlarının görsel imgeye dönüşmesine dayanmaktadır.

Şiirde biçimsel görsellik arayışı milattan önceki çağlara dayanır. Ancak somut şiirin bir akım olarak ortaya çıkışı, 1950'li yıllarda olmuştur. Diğer sanat hareketleri gibi somut şiir akımı da İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, bir dönüşüm ve yenilik arayışı olarak birçok farklı ülkede yakın zamanlarda örneklerine rastlanılan bir türdür. Somut şiirlere daha sonra benzer bir tür olan görsel şiirler eklenmiştir. Somut ve görsel şiirlerde anlam ve biçim neredeyse eşit derecede önemlidir. Hatta kimi zaman biçim, anlamın önüne geçebilmektedir. Bu türler, okurun eserle görsel temas kurmasının amaçlandığı çok boyutlu ve etkileşime açık eserlerdir. Çalışmada, somut ve görsel şiirlerin ortaya çıkışı ve gelişimi; ilk örnekleri ve güncel çalışmalar üzerinden anlatılarak resim ve edebiyat sanatları arasında kurdukları etkileşim incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Somut Şiir, Görsel Şiir, İmge, Edebiyat, Resim

SEEING THE POEM: CONCRETE POETRY AND VISUAL POETRY

ABSTRACT

In the process of invention of the writing, visuality was used. Objects and situations started to become symbols by drawing on surfaces as they are seen, and they became simple in time and turned into signs. Until the transition from pictograph to the phonograph, the effect of visuality on writing maintained its dominance in different geographies and cultures. Although visual image and writing are kept separate from each other today, the interaction between them continues. This interaction is especially seen in art. Concrete and visual poems are interdisciplinary works in which literature and painting interact. These poems in which letters, syllables, and/or words are placed in a way that appeals to visual perception and turns into plastic elements, it is based on the transformation of writing elements into visual images.

The seek for formal visuality in poetry dates back to the ages before Christ. However, the emergence of concrete poetry as a movement took place in the 1950s. Like other art movements, the concrete poetry movement is a genre that has been seen in many different countries in close times as a seek for transformation and innovation after World War II. To concrete poems, a similar genre, visual poetry, was added later. Meaning and form are almost equally important in concrete and visual poetry. Sometimes the form can override the meaning. These genres are

multidimensional and interactive works in which the reader is intended to make visual contact with the work.In the study; the emergence and development of concrete and visual poems, their first examples and current studies, and the interaction they have established between painting and literature arts are examined.

Keywords: Concrete Poetry, Visual Poetry, Image, Literature, Painting

GİRİŞ

Yazınsal bir anlatım biçimi olan şiir; duygu, düşünce, izlenim ve yaşantıların dizeler yoluyla aktarıldığı, çeşitli söz sanatları ve imgelerle anlamın çeşitlendirildiği bir türdür. Şiirde görsellik arayışı çok eski zamanlara dayanmaktadır. Bu arayış, anlamsal görsellik ve biçimsel görsellik olarak ikiye ayrılır. Şiirde anlamsal görsellik, şiirin içeriğinde gözle görülebilen bir durum, mekan veya nesnelerin dizelerde sözle tasvir edilmesidir. Bu duruma ekfrasis denir. Ekfrasis bir görselliğin gözde canlandırılabilmesi için sözle betimlenmesi olarak tanımlanır.

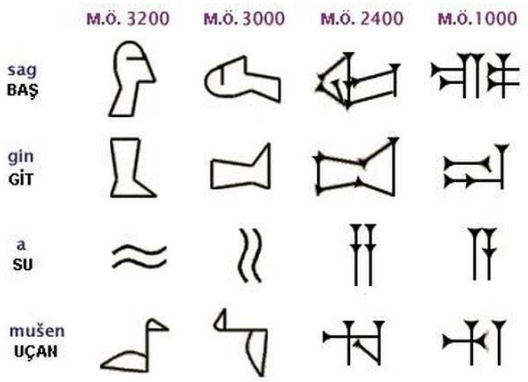
Şiirde biçimsel görsellik ise şiir dizelerini meydana getiren harf, hece ve sözcüklerin görsel bir biçim oluşturacak şekilde yerleştirilmesine dayanmaktadır. İlk örneklerinin milattan önce üç yüzlü yıllarda görüldüğü düşünülmektedir. Edebiyat ve sanat tarihi içerisinde bu tür örnekler her daim var olagelmiştir. Ancak asıl olarak, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, özellikle Avrupa'da görülen; yenilik, değişim ve dönüşüm arayışlarıyla deneysel çalışmalar artmıştır. Somut şiir (concrete poetry) de bu çalışmalarla birlikte 1950'lerde akım haline gelmiştir.

Görsel şiir ise çoğunlukla somut şiir ile karıştırılsa da temelde farklı bir tür olup somut şiir hareketinden beslenerek onun devamında ortaya çıkmıştır. İkisi de resim ve edebiyat arasında tarih boyunca var olan ilişkiye katkı sağlamaktadır. Görsel şiir, ayrıca iletişim alanını da bünyesine dahil eder. Dijital olanakların gelişimi ile de bu türlere dijital şiir -diğer adlarıyla elektronik şiir ya da internet şiiri (e-poetry, web-poetry)- eklenmiştir.

Bu çalışmada somut ve görsel şiir, örnekler üzerinden incelenerek edebiyat ve resim sanatları arasında kurdukları ilişki irdelenmiştir.

1. ŞİİRDE BİÇİMSEL GÖRSELLİK ARAYIŞININ GEÇMİŞİ

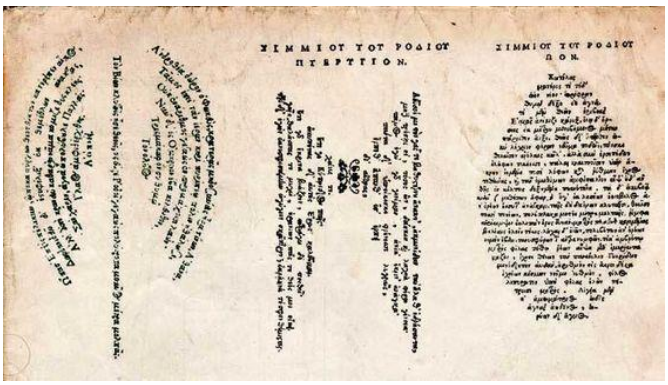
Yazı, "söz"ün zamana direnerek gelecek nesillere aktarılabilmesi ihtiyacıyla icat edilmiştir ve geçmişi kaya ve taşların üzerlerine kazılarak yapılmış resimler olan petrogliflere dayanır. Petrogliflerde görülen sembolik resimsel anlayışın giderek yalın geometrik şekillere indirgenmesi ve bu şekillerin tekrar edilerek simgeleşmesiyle oluşan sistemli izler, yazı olarak tanımlanabilen ilk örnekler kabul edilmiştir. Dolayısıyla, yazının oluşum sürecinin temelinde imgeler yer almaktadır.

Görsel 1. Sümerlerde resim yazının çivi yazısına dönüşme süreci.
Kaynak: https://www.alfabesi.com/sumer-alfabesi/ (Erişim Tarihi: 02.09.2021)

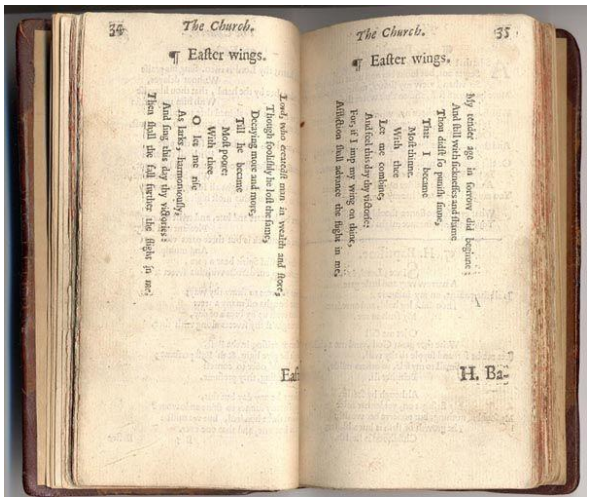
İmgelerden yola çıkılan yazı sistemlerine; Sümer çivi yazısının yanı sıra, Mısır hiyeroglifleri ve bir simgeyle bir kelimenin temsil edildiği logogramlara dayanmasıyla Çin alfabesi, örnek gösterilebilir. Fenikeliler; "resimyazı"dan uzaklaşarak "sesyazıya" yönelmiş ve böylece her sesin karşılığının bir harf olduğu "fonogramlar"ı ortaya çıkarmışlardır. Fenike alfabesiyle birlikte yazıdaki görsellikten uzaklaşılmış olsa da bu durum, görsel imge ve yazı arasındaki ilişkiyi sonlandırmamış; tersine yeni yöntemler geliştirilmesinin önünü açmıştır. Somut şiir ve görsel şiir türleri görsel imge ve yazı arasındaki bu ilişkinin ürünleridir.

Somut şiir ve görsel şiir; harflerin, hecelerin ya da sözcüklerin biçimsel görsellik oluşturacak şekilde yerleştirildiği şiir türleridir. Bu şiirlerde yazı elemanları, plastik ögeler haline getirilerek görsel algıya yönelik kullanılmaktadır. Böylece resim ve şiir arasında sanatlar arası bir ilişki kurulur. Şiir dizelerinden görsel bir biçim meydana getirilen ilk örneklerin; M. Ö. 300'lerde yaşadığı bilinen; İskenderiye Okulu'nun dilbilgisi uzmanı ve şair Rodoslu Simmia'nın; balta, kanat ve yumurta formlarında yazdığı şiirler olduğu bilinmektedir (Artaud, Bense ve Pignatari y otros, 1982, s. 1-6).

Görsel 2. Rodos'un Simmiası, "El Hacha, Las Alas, El Huevo (Balta, Kanat, Yumurta)", M.Ö. 325
Kaynak: https://wordpress.danieltubau.com/tag/simmias-de-rodas/ (Erişim Tarihi: 02.09.2021)

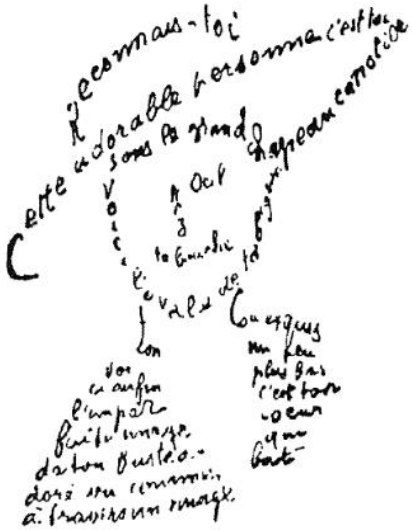
Avrupa'da Rönesans ve Barok dönemlerinde biçimsel görsellik sunmayı amaçlayan şiirler yazılmıştır. 16. yüzyılda; İngiliz, Alman ve Fransız Rönesans şairlerinin "sunak şiirleri" bu şiirlerdendir. Özellikle dini konuların işlendiği Barok dönem figür şiirlerinde biçim, içeriğe gönderme yapmaktadır (Balcı ve Darancık, 2007, s. 112).

Görsel 3. George Herbert, sunak şiiri "Easter Wings (Paskalya Kanatları)", 1633
Kaynak: https://www.ccel.org/h/herbert/temple/Easterwings.html (Erişim Tarihi: 02.09.2021)

Sembolizmin öncülerinden olan 19. yüzyıl şairi Stéphane Mallarmé; sözcüklerle yaratıcı görsel kurgular meydana getirmiştir. Hareket ve ritim duygusunu yansıtacak şekilde tipografik denemeler yapması, düşünceyi görselleştirmek temeline dayanır. Mallarmé, şiirde anlam ve biçimi okuyucuya bir arada sunmayı hedeflemiştir. "Şiirlerini sayfada ses verme-konuşturma niyetiyle yazan Mallarmé, sözcüklere görülenin dışında gizli-dolaylı (şifrelenmiş) bir anlam yüklemiş ve bu anlamlandırmayı harfler, boşluklar ve tipografi kullanarak görsel olarak yapılandırmıştır (Çulha, 2016, s. 571)." Bu bağlamda "Bir Zar Atımı (Un Coup de Dés)" adlı şiiri önem arz etmektedir. Soldan sağa ve yukarıdan aşağı sırayla okuma sistemini yıkarak gözü sayfada gezdirmeyi amaçlayan -yani okumakla, bakmak ve izlemek arasında bağlantı kuran- bu şiir, okuyucunun algısına özgür bir alan bırakmaktadır. Bu denemeleriyle Mallarme'nin amacı, yeni ifade olanakları yaratmaktır.

Ressam, yazar ve şair Guillaume Apollinaire ise sürrealizmin öncülerinden olup kübizmin etkilerini edebiyata getiren kişidir. Resim ve şiir arasında kurduğu ilişkilerin diğer bir kolu ise 1918'de yayınlanan "Calligrammes (Kaligramlar)" adlı şiirleridir. Dizeleri görsel bir biçimde düzenleyerek içerikle bu görsellik arasında birliktelik meydana getirmiştir. Bu şiirlerle Apollinaire, okurlarını sanatsal yaratımın bir parçası haline getirmeyi, bir nevi interaktif eserler üretmeyi amaçlamıştır.

Görsel 4. Guillaume Apollinaire, "Savaş ve Barış Şiirleri" başlıklı kaligramlarının bir parçası, 1913-16. **Kaynak:** https://galleryintell.com/artex/poems-peace-war-guillaume-apollinaire/ (Erişim Tarihi: 02.09.2021)

Görsel 4'te görülen, geniş kenarlı bir şapka takan kadın portresi, "Savaş ve Barış Şiirleri (1913-16)" başlıklı kaligramlarının bir parçasıdır. Şiirin konusu olan ve görsel imgesi yazıyla oluşturulan bu figürün neredeyse yüz ifadesi dahi seçilir. Bir anlatım aracı olarak kaligram sayesinde bu görüntü, Apollinaire'in üzerinde çalışırken kafasında olan imge ile örtüşmektedir. Yazılanların anlaşılması için Fransızca bilenler haricinde çeviriye ihtiyaç olsa da şiiri her "gören", görsel algılamadan kaynaklı bir etkileşim içine girebilmektedir. Bu durum şiiri evrenselleştirir. Guillaume Apollinaire, resim ve yazıda ortak olan öğeleri tek bir sanat biçiminde birleştirerek çoğul okuma olanağı yaratmıştır.

2. BİR AKIM OLARAK SOMUT ŞİİR

Şiirde formel görsellik arayışı milattan önceki çağlara dayansa da somut şiirin bir hareket olarak ortaya çıkışı, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından tüm sanat alanlarında değişim ve dönüşümün amaçlandığı 1950'li yıllarda olmuştur. Umut Balcı ve Yasemin Darancık, "Almanca Yazın Terimleri Sözlüklerinde "Somut Şiir'in Tanımı" başlıklı makalelerinde, "somut şiir" adlandırmasının ilk olarak 1953'te Öyvind Fahlström tarafından yazılan "Somut Şiir Manifestosu"nda kullanıldığını belirterek şöyle demişlerdir:

> 53 öncesi şiirlerin, somut şiirlerin özelliklerini kısmen taşımalarına rağmen bu çatı altında düşünülmediği, onların somut şiirin kökeni oldukları ifade edilmiştir. 53 sonrası sıra dışı şiirler, somut şiir olarak adlandırılınca, o tarihten sonra birçok yazar tarafından bu şiir türü ile ilgili kavramsal yazılar yazılmış ve bu şiirlerin kendine özgü bir yapısının olduğu başlı başına bir tür oldukları dile getirilmiştir (Balcı ve Darancık, 2007, s. 110).

Somut şiir hareketini hem teorik hem de pratik olarak Almanya'ya taşıyan Stuttgart Okulu'nun kurucusu varoluşçu düşünür Max Bense ise somut şiir hakkında şunları söylemiştir:

> Dilsel araçların, yani sözcüklerin semantik ve estetik anlamlarına göre alışılagelmiş düzgün sıralı ve dilbilgisi kurallarına uygun metinler oluşturmak yerine, iki boyutlu görsel bağlamlar sunan bir şiir türü söz konusudur. Öyleyse bu şiir türünün temel şekillenişi, sözcüklerin

> beynimize yerleşen düzgün sıralı özelliklerine göre değil, onların bir arada algılanmasına dayanır. Sözcük ilk aşamada, anlamı olan ve belli bir amaca hizmet eden bir öğe olarak kullanılmaz, tersine bir araç, bir element olarak kullanılır, fakat anlam ve biçim iç içedir ve sürekli yer değiştirir (L. Lexikon, 1997'den aktaran Balcı ve Darancık, 2007, s. 107-108).

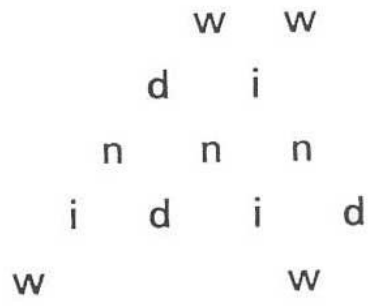
Somut şiirlerde görsellik, en az sözel anlam kadar önemlidir. Bu akımın kurucu temsilcilerinden olan Eugen Gomringer; 1940'larda yazdığı sonelerle şairliğe adım atmış, daha sonra ise eserlerinin çağına ayak uydurmasını amaçlayarak somut şiirler üretmeye başlamıştır. Gomringer, şiirlerini "konstelasyon" olarak da adlandırmıştır.

> Türkçeye "kümelenme" olarak çevrilebilecek olan "konstelasyon" kavramı, aralarında bir ilgi bulunan şeylerin birbirlerine göre konumunu tanımlamak için kullanılır. Böylece Gomringer somut şiiri bir kümelenme olarak görür ve bu şiirleri oluşturan gerek harf ve sözcük gibi yapısal gerek anlam gibi içeriksel ögelerin birbiriyle ilişkisini önemser (Ekici, 2019, s. 58-59).

Gomringer 1954 tarihli "Dizeden Konstelasyona (Yeni Bir Şiirin Amacı ve Biçimi)" adlı yazısında "konstellasyon"u şöyle açıklar:

> Konstelasyon, kelime merkezli şiiri oluşturmanın en sade yöntemidir; birtakım kelimeleri çevreler, adeta yıldızların çevrelenip takımyıldız oluşturduğu gibi. İçinde iki, üç ya da daha fazla yan yana ya da alt alta sıralandığında birbirine düşünsel-anlamsal bağlanan kelimenin olması yeterlidir, hepsi bu! Konstelasyon, bir düzen ve aynı zamanda bir oyun alanıdır. Oyuna izin verir. Kelime/kavramların sıralar halinde dizilmesine ve varyasyonlarının oluşturulmasına elverişlidir. Konstelasyon şair tarafından oluşturulur. Şair, oyun-etki alanını ve imkanlarını belirler. Okur -yeni okur- da bu oyun ruhunu benimser. Şair, okurun adım adım izleyeceği bir konstelasyon da kurabilir, bu bir sorun değildir, çünkü konstellasyon, olabilecek en son mutlak şiirdir. Konstelasyon uluslararası ve uluslar üzeridir. İngilizce bir kelime, İspanyolca bir kelimenin yanına eklenebilir (Gomringer, 2015, s.78).

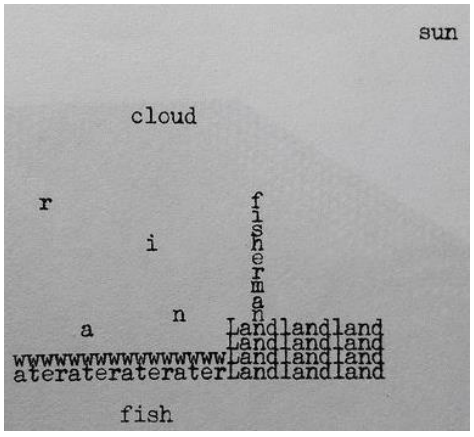
Gomringer'in somut şiirleri; konstrüktivizim, minimalizm, kavramsal sanat gibi sanat hareketlerinin etkilerini taşır. Örneğin "Wind" adlı şiiri, soldan sağa ve yukarıdan aşağıya okunmalı diye bir zorunluluk taşımaz. Gomringer, okuma biçimini okuyucuya bırakmıştır. Şiirde yer alan tek kelime olan "wind"i oluşturan harfler kelimenin anlamı olan "rüzgâr" olayını betimler gibi sayfaya yerleştirilmiştir. Yukarıdan aşağı, aşağıdan yukarı, sağdan sola, soldan sağa ve hatta çapraz şekilde okumalar yapılabilir. Böylece "rüzgâr"ın savurucu hali şiiri okuyanlar/görenler tarafından algılanır.

Görsel 5. Eugen Gomringer, "Wind (Rüzgâr)", 1953
Kaynak: Gomringer, E. (2015). Somut Şiir Seçkisi. İstanbul: 160. Kilometre Yayınları, s. 28.

Somut şiirlerdeki harf ve sözcükler çoğu zaman form olarak şiirin içeriğini işaret edecek şekilde dizilir.

> Gördüklerini, duyduklarını, algıladıklarını dile dönüştüren (sözcükleştiren) şair, somut şiirlerle, dilsel olanı -farklı bir biçimde- yeniden görsel olana dönüştürür. Ancak ilk aşamada görünen, sadece şairin değil her insanın görebileceği bir şeyken, son aşamadaki görsellik, sanatçının dil ve biçim estetiğiyle "yarattığı", sanatsal bir şeydir; dolayısıyla özel bir okuma gerektirir. Ve görüntü, imgesellikten çıkar, "somut"laşır (Gökalp-Alpaslan, 2005, s. 3-4).

Görsel 6. Dom Sylvester Houedard, Somut Şiir, 15,5 cm x 20,5 cm, 1965.
Kaynak: http://ex-chamber-memo5.seesaa.net/article/365840441.html (Erişim Tarihi: 05.09.2021)

Resim ve şiir arasındaki etkileşimin örneklerinden olan Houedard'ın somut şiirinde (Görsel 6) yer alan; sun (güneş), cloud (bulut), rain (yağmur), fisherman (balıkçı), water (su), land (kara) ve fish (balık) kelimeleri, tanımladıkları durum ve ögelerden oluşan bir manzara resmini harflerle tasvir edecek şekilde yerleştirilmiştir.

Nilay Özer (2007, s. 30) şiirde görsellik ile ilgili yazısında, "Somut şiirin okurla teması görseldir, okur önce bir desen görür ve bu deseni oluşturan düzenlenişi anlamlandırmaya çalışır" diyerek somut şiirin, edebiyatla olduğu kadar resimle de ilişkili olduğunu destekler. Öyle ki, somut şiirin elemanları yalnızca yazınsal değil; boşluk-doluluk, denge, vurgu, tekrar,

hareket, ritm, hareket gibi ilkelerin dikkate alınmasıyla aynı zamanda resimseldir. Ayrıca yoruma açık olan somut şiirlerin yaratım süreci okurun katkısıyla devam eder. Gökhan Tunç (2015, s. 258) "Çağdaş Türk Edebiyatında Görsel Şiir" adlı çalışmasında, somut şiirlerin çoğul okuma olanağı sunmasını Umberto Eco'nun "açık yapıt" kavramıyla ilişkilendirir. Somut şiir; anlaşılma ve yorumlanma aşamalarında okuyucuya alan bırakması sebebiyle açık yapıttır. "Concrete Poetry" adlı makalesinde R. P. Draper'in Gomringer'in somut şiirleri hakkında yazıkları da "açık yapıt"a işaret eder:

> Somut şiir, şair için tasarlaması keyifli, başarılı olunduğunda da katılımcı okuyucu için zevk kaynağı haline gelen bir oyundur. Özellikle Gomringer'in şiirlerinin çoğu, güzel bir biçimde simetrik lakin açık uçlu, bitmemiş ve okuyucunun katılacağı bir alan bırakır durumdadır (Draper, 1971, s. 332).

3. GÖRSEL ŞİİR

1960'lı yıllardan itibaren somut şiir hareketinin kapsamı genişlemeye başlayarak "görsel şiir" akımı ortaya çıkmıştır. Görsel şiirin ayrı bir hareket olarak adlandırılması ilk kez 1963'te İtalya'da Eugieno Miccini ve Lamberto Pignotti'nin önderliğinde kurulan; şair, ressam ve müzisyenlerden oluşan "Grup 70" tarafından yapılmıştır (Kozan, 2008, s. 133).

Dilin ve edebiyatın güncel medyayla ilişkisini problem edinen görsel şiir sanatçıları; resim, sinema, fotoğraf ve kitle iletişim araçları gibi alanlardaki imgeleri kullanmışlardır. Gazete, dergi veya televizyon görüntülerinden aldıkları yazı ve imgeleri biçimsel olarak farklılaştırmışlardır.

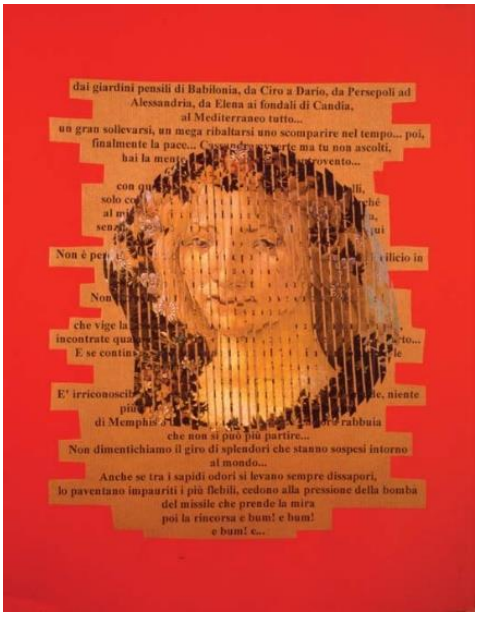

Görsel 7. Eugenio Miccini, 50 x 70 cm, 1968, Kolaj, Sanatçının Koleksiyonu.
Kaynak: Carter, C., Mascelloni, E., & Anderson, S. (2005). Visual Poetry: Contemporary Art from Italy. Haggerty Museum of Art, Marquette University, Milwaukee, WI. S. 46

Bu sanatçıları harekete geçiren düşünce; kitle iletişim araçlarıyla toplumların pasifize edildiği ve bu gibi her türlü baskıya karşı gelinmesi gerektiğidir. Bu fikirler bağlamında üretilen ve sanat ve iletişim alanlarının melez üretimleri olan görsel şiirler, politik araçlar haline gelmiştir.

> Görsel şiirin ana unsuru, dergilerdeki reklamlar, televizyon görüntüleri ve kamusal alanlardaki posterler dâhil olmak üzere kitle iletişim dilleri ile olan eleştirel ilişkidir. Görsel şiirin durağan imgelerinin ve modern reklam görüntülerinin sıralanmış kelimeleri ve resimleriyle karşılaştırılması bağlantıyı doğrular. Ancak reklamdan alınan

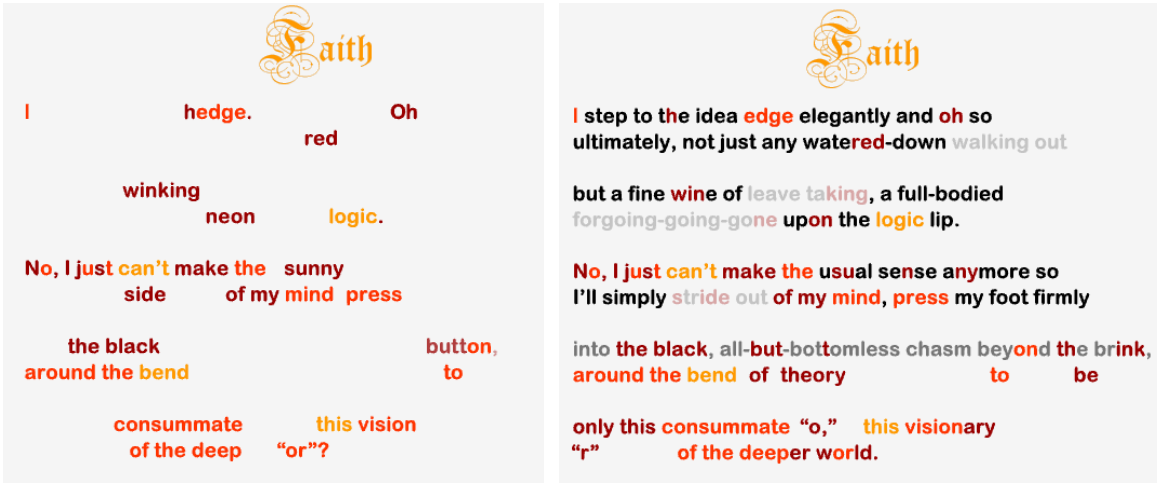
görüntüler farklı bir şekilde kullanılır. Görsel şiirin yeni yapıları, reklam görüntülerinin manipülatif stereotiplerini yıkmaya çalışır. Bu, Görsel şiirin, varolan formlar ve anlamlarla yer değiştirmesi ve eleştirel bilinci yükselten imgelerin yeni bir işaret sisteminde ikame edilmesiyle gerçekleştirilir (Carter, Mascelloni ve Anderson, 2005, s. 18).

Görsel 8. Claudio Francia Cassandra, Kolaj, 65 x 50 cm, 2004, Sanatçının Koleksiyonu.
Kaynak: Carter, C., Mascelloni, E., & Anderson, S. (2005). Visual Poetry: Contemporary Art from Italy. Haggerty Museum of Art, Marquette University, Milwaukee, WI. S. 45

Görsel şiir hareketi, pop sanat akımıyla neredeyse aynı dönemde ortaya çıkmıştır. İki akım da popüler kültürü eleştirme temeline dayanır. Fakat görsel şiir sanatçıları, pop sanatın eleştirel bakış açısını yetersiz görür. İki hareketin diğer bir ortak noktası, ikisinin de temelinde dil ve görselliğin yer almasıdır. Fark şudur ki pop sanatta dil ikincil bir elemanken; görsel şiirde dil birinci sıradadır ve görsellik yardımcı unsur olarak kullanılır.

Harf, hece ve/veya sözcüklerin biçimsel görsellik oluşturacak şekilde düzenlendiği şiirler, 21. yüzyılda da yazılmaya devam etmektedir. Gelişen teknoloji ve artan imkanlardan yararlanan sanatçılar, bu çağda da şiir ve resim arasında biçimsel bağ kuran bu ilişkiye katkı sağlayacak çalışmalar üretmektedir. 21. yüzyıl gelişmelerinin bir sonucu olarak dijital araçların kullanılmasıyla somut şiir ve görsel şiir türlerine "dijital şiir" türü de eklenmiştir. Bu türe; "elektronik şiir (e-poetry)" veya "internet şiiri (web-poetry)" gibi isimler de verilmektedir. 1990'lardan günümüze üretilmeye devam eden dijital şiirler, birçok edebiyat ve sanat yöntemini bünyesinde barındırır. Dijital şiirler; görsel şiir ile performans, yerleştirme ve süreç sanatının yanı sıra; sosyal medya, sanal gerçeklik ve dijital oyunlar gibi farklı alanlar arasında da etkileşim kurulabildiği eserlerdir.

Görsel 9. Robert Kendall, "Faith" adlı kinetik dijital şiirden alınan ekran görüntüleri., 2001.
Kaynak: https://collection.eliterature.org/1/works/kendall__faith/index.htm (Erişim Tarihi: 11.09.2021)

Robert Kendall'ın "Faith" adlı yapıtı, kinetik dijital şiir örneklerinden biridir. Kendall, bu şiirde tipografi, renk, ses, müzik, animasyon ve okur etkileşimini kullanmıştır.

Her gün bir yenisi eklenen bu örnekler göstermektedir ki antik dönemlerden günümüze farklı teknik ve araçlar kullanılarak oluşturulan ve adı somut şiir, görsel şiir ya da dijital şiir olarak değişebilen bu disiplinlerarası türler, dönüşümlere ve etkileşimlere açık bir geleceğe sahiptir.

SONUÇ

İnsanlık ve uygarlık tarihinin en önemli buluşlarından biri olan yazının icat ediliş sürecinde görsel imgelerden yararlanılmıştır. Dolayısıyla yazının, icat edilişinden itibaren görsellik ile ilişkisi vardır ve bu ilişki o dönemden günümüze dek çeşitli biçimlerde devam etmektedir. Somut şiir ve görsel şiir, özellikle edebiyat ile resim arasındaki bu sanatlararası etkileşim ve ilişkinin en belirgin şekilde görüldüğü türlerdendir.

İlk örnekleri milattan önce üç yüzlü yıllara dayanan, şiirde biçimsel görsellik arayışı, her dönem farklı şekillerde devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, Avrupa'da yenilik ve değişim arayışının sonucu olarak pek çok deneysel tür ortaya çıkmıştır. Şiir dizelerinin görsel biçimde düzenlenmesi de somut şiir adıyla bu süreçte bir sanat hareketi haline gelmiştir. Dünyanın pek çok yerinde aynı dönemde bu türde eserler üretildiği görülür. Bu hareket, zamanla genişleyerek görsel şiir hareketini meydana getirmiştir. Görsel şiir, iletişim araçlarının da dahil edilerek görselliğin, yazı unsurlarının bir adım daha önüne geçtiği bir türdür. 20. yüzyılın sonlarında ise teknolojik gelişmelerin sonucunda dijital şiir türü ortaya çıkmıştır. Dijital şiir, somut ve görsel şiirin dijital ortama taşındığı ve hareket ve ses gibi unsurların eklenebildiği bir türdür.

Somut, görsel ve dijital şiirlerde, resim sanatının temelini oluşturan; ritim, vurgu, boşluk-doluluk, denge, tekrar, hareket gibi ilkeler dikkate alınır. Dolayısıyla bu türler hem resimle hem de edebiyatla ilişkili olmalarının yanı sıra bu iki sanat dalını birbirine bağlar. Böylece şiir, okunmanın yanı sıra bakılan/görülen bir ifade biçimi haline gelir. Dolayısıyla okuyucu, izleyiciye dönüşür. Dil ulusal bir ögeyken ve şiir çeviri gerektirirken, bu türler, şiirin evrenselleşmesini sağlamıştır. Örneğin Fransızca yazılan bir şiir, bu dili bilmeyen biri tarafından da alımlanabilir hale gelmiştir.

Bu şiirler, interaktif, okuyucunun yorumuna açık ve her bir okuyucuyla yeniden anlamlandırılabilir olmalarıyla birer açık yapıttır. Git gide görselleşen dünyada, artan dijitallikle yok olmamış, aksine alanlarını genişletmişlerdir.

KAYNAKÇA

Artaud, A., Bense, M. ve Pignatari y otros, D. (1982). Poesía concreta. Buenos Aires: Biblioteca Básica Universal.

Balcı, U. ve Darancık, Y. Almanca yazın terimleri sözlüklerinde "somut şiir"in tanımı. Zeitschrift der Fakultät für Erziehungswissenschaften. (34), 101-116.

Çulha, D. (2016). Stéphane Mallarmé'nin ―Un Coup de Dés‖, (Bir Zar Atımı) adlı Şiirinin tipografik dili. İdil Dergisi,5(22), 569-586.

Draper, R. P. (1971). Concrete poetry. New Literary History, 2 (2), 329-340.

Ekici, A. (2019). Sanatlararası etkileşim bağlamında resim ve şiir ilişkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Gomringer, E. (2015). Somut şiir seçkisi. (Çev. Eringen). Ġstanbul:160. Kilometre Yayınları.

Gökalp-Alpaslan, G. G. (2005). Türk edebiyatında somut (görsel) şiir. Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, (10), 3-16.

Kozan, A. (2008). Somut/görsel şiir hareketine bakış. Hece Dergisi, (141), 127-138.

Özer, N. (2007). Gözün süzdüğü şiir, şiirde görsellik ve görsel şiir. Hayal Dergisi, (21), 29-30.

Tunç, G. (2015). Çağdaş Türk edebiyatında görsel şiir. Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, (73), 249-270.